

JUSTITIS MINISTERIET

Dato: 16. juni 2021
Sagsnr.: 2021-0030-6216
Dok.: 2032558

UDKAST TIL TALE

Til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AÅ fra Folketingets Retsudvalg den 17. maj 2021

Spørgsmål

Vil ministeren kommentere sagen, der er omtalt i artiklen "Politiet så til, da demonstranter væltede stillads på Nørrebro – Nu risikerer det at koste Danmark millioner" fra Berlingske Business den 17. maj 2021, vedrørende krav fra den stilladsoperatør, der fik sit stillads væltet uden indgriben fra dansk politi, herunder oplyse om politiets viden eller formodning for uroligheder, omfanget af politistyrken under stilladsvæltningen, politiets handlinger eller mangel derpå ved væltningen, antal anholdte samt det videre strafferets- og civilretslige efterspil?

Svar:

Tak for ordet og tak for spørgsmålet.

Som det har været omtalt i medierne, væltede en gruppe demonstranter i december 2019 et stillads i København. Efterfølgende har den litauiske entreprenør, der ejede stilladset, anlagt en international voldgiftssag mod Danmark.

Både i forhold til det strafferetlige og det civilretlige efterspil er der verserende sager, og der er derfor grænser for, hvad jeg kan oplyse om sagen i et åbent samråd.

Dette gælder ikke mindst, idet jeg ikke vil risikere at kompromittere Danmarks interesser i forhold til den anlagte voldgiftssag. Det håber jeg, at spørgeren og resten af udvalget har forståelse for.

Jeg vil også afholde mig fra at gå nærmere ind i en vurdering af det politifaglige skøn, der lå til grund for politiets dispositioner i forbindelse med den konkrete episode, der har ført til voldgiftssagen.

Det skyldes, at politiet på baggrund af en konkret vurdering i den foreliggende sag har truffet en politifaglig beslutning, som jeg ikke vil gøre mig til dommer over.

Jeg kan dog oplyse om hændelsesforløbet i sagen, herunder om det overordnede grundlag for politiets dispositioner. Jeg kan også oplyse, hvordan Justitsministeriet i overordnede træk indtil videre har håndteret det civile efterspil.

[Hændelsesforløbet]

Sagen begyndte som en faglig konflikt mellem organiserede stilladsarbejdere og den nævnte litauiske entreprenørs firma ”DS Byggeri”, der i øvrigt nu er gået konkurs.

Konflikten skyldtes angiveligt, at entreprenøren ved brug af lavtlønnet og ikke-uddannet udenlandsk arbejdskraft havde opstillet et stillads på en byggeplads på Nørrebro.

Konflikten udviklede sig herefter over et par dage.

Københavns Politi modtog den 29. november 2019 ca. kl. 9.15 oplysninger om, at omkring 100 personer var løbet ind på en byggeplads, hvor de udøvede hærværk, ligesom flere var påbegyndt nedrivning af et stillads. Københavns Politi var kort tid efter fremme på stedet, men

umiddelbart efter politiets ankomst begyndte personerne at forsvinde fra området.

Samme dag ca. kl. 19.50 modtog Københavns Politi oplysninger om, at der var omkring 10 personer, der i samme område forsøgte at vælte et stillads. Kort tid efter ankom politiet til stedet, hvorefter de pågældende forsvandt fra stedet.

Den 1. december 2019 modtog Københavns Politi en anmeldelse om en voldsepisode på byggepladsen. Da politiet kort tid efter ankom til stedet, var voldsepisoden ophørt. Politiet havde kontakt til en forurettet, der oplyste, at voldsepisoden angiveligt skyldtes uenigheder vedrørende stilladset på byggepladsen.

Den 2. december 2019 demonstrerede en større gruppe organiserede stilladsmedarbejdere ved byggepladsen. Københavns Politi har om hændelsesforløbet oplyst, at politiet den 2. december 2019 kl. 7.00 om morgenen modtog oplysninger om, at der skulle afholdes en demonstration 2 timer senere.

Københavns Politi har også oplyst, at der ikke var tilstrækkelig tid til at foretage en nærmere planlægning af

politiopgaven, men grundet de forudgående dages erfaringer blev 13 betjente sat ind til at håndtere opgaven. [Betjentene var fordelt på 1 indsatsleder og 2 grupper. Hver gruppe bestod af 5 polititjenestemænd og 1 gruppefører.]

Betjentene blev omlagt fra almindelig patruljetjeneste til såkaldt gruppeindsats. En gruppeindsats er en indsats under føring af en gruppefører, hvor gruppeføreren er særligt uddannet til at lede en gruppe af polititjenestemænd under indsat. Gruppeindsats er et tiltag, som anvendes ved politimæssig håndtering af forsamlinger for at sikre deltageres ret til at forsamle sig samt til at sikre ro og orden.

Erfaringerne fra de forudgående hændelser havde vist, at urolighederne var ophørt umiddelbart efter politiets ankomst. Københavns Politi var derfor indledningsvis tilstede ved demonstrationen med en forventning om, at politiets tilstedeværelse med et større antal betjente ville lægge en dæmper på deltagerne. Der var indledningsvis også en god dialog mellem politiet og lederen af demonstrationen.

På kort tid eskalerede situationen imidlertid, og forsamlingen på 200-300 personer bevægede sig omkring kl.

9.30 mod byggepladsen. Der blev anvendt kasteskyts mod politiet og en gruppe af demonstranter tiltvang sig adgang til byggepladsen.

Herefter blev et stillads i løbet af ganske kort tid løsnet fra den husmur, som det var fæstet til, hvorefter stilladset væltede. Der blev herefter tilkaldt yderligere assistance.

I forlængelse af demonstrationen den 2. december 2019 blev der angiveligt også udøvet hærværk mod to biler.

Endvidere modtog Københavns Politi samme dag en anmeldelse om, at en person, som forsøgte at standse hærværket mod den ene bil, var blevet spyttet i ansigtet.

Københavns Politi har oplyst, at der efter stilladset væltede ca. kl. 09.40 og frem til ca. kl. 12.30 løbende tilgik politifolk fra det daglige beredskab, andre afdelinger, og en enkelt patrulje fra en nabokreds. Dette bragte det samlede antal tilstedeværende politifolk op på 35-40 mand.

Den øgede politimæssige tilstedeværelse gjorde, at politiet kunne sikre byggepladsen mod yderligere angreb, håndtere den resterende del af stilladset – der var i fare for at vælte – efterforske og sikre ro og orden i nærområdet. Politiet skønnede på denne baggrund, at det i den

konkrete situation ikke samtidig var muligt at foretage indgreb over for enkelt personer.

Politiet har derudover oplyst, at de forudgående dages hændelser indgik ved planlægningen af politiets tilstedeværelse den 2. december 2019. Men selv om politiet havde 13 betjente på stedet, da stilladset blev væltet, var politiet antalsmæssigt underlegent i forhold til demonstranterne, og hensynet til politifolkenes sikkerhed gjorde, at de ikke havde mulighed for at gribe ind over for uromagerne i den konkrete situation.

[Det strafferetlige efterspil]

For så vidt angår det strafferetlige efterspil, har anklagemyndigheden rejst tiltale mod en person for groft hærværk på byggepladsen, herunder mod stilladset, og ulovlig indtrængen i anledning af episoden den 29. november 2019.

Anklagemyndigheden nedlagde for retten påstand om fængselsstraf i 20-30 dage, betinget med vilkår om samfundstjeneste. Den pågældende blev ved Retten på Frederiksbergs dom af 3. maj 2021 idømt 4 dagbøder á 200 kr., idet retten fandt, at der ikke var tale om groft hærværk, men simpelt hærværk, og frifandt tiltalte for ulov-

lig indtrængen. Statsadvokaten har den 14. maj 2021 anket dommen til Østre Landsret med påstand om skærpelse af straffen.

I forhold til episoden den 1. december 2019 – hvor to personer blev overfaldet på byggepladsen – har Københavns Politi anholdt og sigtet en person for vold. Sigtelsen mod den pågældende blev imidlertid opgivet den 30. december 2019, da det ikke var muligt at bevise vedkommendes skyld i volden. Det bemærkes i den forbindelse, at den forurettede ikke ønskede at udtale sig til politiet, og at øvrige vidner ikke kunne oplyse politiet om et brugbart signalement.

I forhold til episoderne den 2. december 2019 – vedrørende de to væltede biler og manden, der blev spyttet i ansigtet – har Københavns Politi indstillet efterforskningen af sagerne. Dette skete, da politiet vurderede, at yderligere efterforskning ikke ville kunne føre til en sigtelse.

I forhold til det væltede stillads den 2. december 2019 efterforsker Københavns Politi fortsat sagen.

Københavns Politi har oplyst, at efterforskningen i sagen forventes afsluttet inden udgangen af 3. kvartal 2021.

Sagen vil herefter blive videregivet til anklagemyndigheden med henblik på en juridisk afgørelse af, om der kan rejses tiltale i sagen. Det er forventningen, at anklagemyndigheden vil kunne afslutte deres overvejelser inden udgangen af 4. kvartal af 2021.

[Det civile efterspil]

For så vidt angår det civile efterspil modtog Justitsministeriet den 14. februar 2020 en henvendelse fra en litauisk advokat. Advokaten har på vegne af den litauiske entreprenør rejst et erstatningskrav på ca. 25 mio. kr. mod den danske stat.

Advokaten har begrundet erstatningskravet med, at dansk politi angiveligt undlod at beskytte stilladset, da det blev væltet den 2. december 2019. Ifølge advokaten udgør stilladset en investering i henhold til en investeringsbeskyttelsesaftale, som den daværende danske regering indgik med Litauen i 1992.

Justitsministeriet sendte den 8. juli 2020 et brev til advokaten, hvor ministeriet afviste kravet med henvisning til, dels at investeringsbeskyttelsesaftalen efter ministeriets opfattelse er i strid med EU-retten, dels at politiet ikke har ageret på en måde, der kan danne grundlag for et erstatningsansvar.

Den litauiske entreprenør har herefter den 18. august 2020 stævnet Danmark ved voldgiftsretten ”The International Centre for Settlement of Investment Disputes (ICSID).

Justitsministeriet anmodede herefter i alt fire større danske advokatfirmaer om et tilbud på, hvordan de ville håndtere sagen.

Efter en samlet vurdering af de indkomne tilbud blev Kammeradvokaten valgt til at varetage Justitsministeriets interesser i sagen.

Voldgiftssagen er fortsat verserende, og som jeg nævnte i indledningen af min tale, finder jeg det derfor rigtigst ikke at gå nærmere ind i sagen.

Jeg kan dog generelt oplyse, at voldgiftsretten den 26. april 2021 har besluttet at sætte sagen i bero i 6 måneder. Det skyldes, at den litauiske entreprenør ikke har indbetalt sin del af den pligtmæssige forskudsopkrævning til voldgiftsretten.

Hvis forskudsopkrævningen ikke betales inden for de næste 6 måneder, forventes det, at voldgiftsretten vil afvise sagen. Det kan for god ordens skyld nævnes, at Justitsministeriet den 6. april 2021 indbetalte sin del af forskudsopkrævningen.

[Afslutning]

Jeg vil gerne slutte af med at understrege, at det naturligvis er helt uacceptabelt at begå hærværk ved at vælte et stillads, fordi man er utilfreds med forholdene på en byggeplads.

En sådan sag skal efterforskes og siden retsforfølges, hvis der er grundlag for det. Jeg har fuld tillid til, at vores myndigheder løser den opgave.

Hvad angår sagens civile efterspil, finder jeg det bemærkelsesværdigt, at en udenlandsk forretningsdrivende kan anlægge en erstatningssag mod Danmark ved en international voldgiftsret med hjemmel i en såkaldt investeringsbeskyttelsesaftale.

Det hører dog med til historien, at EU-Domstolen i den såkaldte Achmea-dom har fastslået, at bestemmelser om voldgift i sådanne aftaler er i strid med EU-retten. EU-

landene indgik derfor i maj 2020 en aftale om at ophæve disse aftaler.

Danmark har allerede ratificeret aftalen om ophævelse, men det har Litauen endnu ikke. Det er formentlig her vi skal finde forklaringen på, at voldgiftsretten ikke har afvist at behandle sagen.

Tak for ordet.